Sîrguinţa este mama norocului. **(Benjamin Franklin)**

Dreptul

ISSN 1857-3185

VINERI
16 august
2013
Anul XII
nr. 31 (482)
8 pagini – 4,10 lei

Săptămînal juridic
E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

Iurie Leancă a avut o întrevedere cu Dirk Schuebel, şeful delegaţiei UE în Moldova

Prim-ministrul Iurie Leancă a avut o întrevedere cu şeful delegaţiei Uniunii Europene în Moldova Dirk Schuebel. Întrevederea s-a desfăşurat în contextul în care şeful delegaţiei Uniunii Europene şi-a încheiat mandatul în R. Moldova, a relatat Biroul comunicare şi relaţii cu presa al Guvernului.

Prim-ministrul Iurie Leancă i-a mulţumit oficialului pentru sprijinul acordat Republicii Moldova. „Timp de 4 ani, într-o perioadă deloc uşoară, ne-aţi oferit mereu sprijinul dumneavoastră. Republica Moldova a fost vizitată de zeci de delegaţii europene importante pentru ţara noastră", a declarat Iurie Leancă.

Şeful delegaţiei Uniunii Europene a menţionat că în cei 4 ani de mandat, agenda sa a inclus atît provocări pentru procesul de dezvoltare şi reformare a R. Moldova, cît şi evenimente frumoase, cu vizite importante.

Cei doi oficiali au trecut în revistă principalele proiecte finanţate de Uniunea Europeană care au fost aplicate în ultimii ani.

Premierul a subliniat că Republica Moldova este dedicată realizării agendei europene, chiar dacă mai sînt multe de întreprins pentru a avansa pe această cale.

Dirk Schuebel a fost şeful Delegaţiei Uniunii Europene în Republica Moldova din noiembrie 2009 pînă în aprilie 2013.

Republica Moldova în topul statelor din Parteneriatul Estic privind cheltuielile din învăţămînt

Republica Moldova este pe prima poziţie în rîndul statelor Parteneriatului Estic privind cheltuielile din învăţămînt cu 9,1% din PIB, potrivit informaţiilor ONU.

În clasament, statul nostru este urmat de ţările baltice cu ponderea cheltuielilor în învăţămînt de 6% din PIB. Astfel, Estonia cheltuie 5,7% din PIB, Letonia - 5,6% şi Lituania -5,7%.

Clasamentul mai relevă că Cehia cheltuie 4,5% din PIB pentru învăţămînt, Ungaria - 5,1%, Polonia - 5,1%, iar Slovacia - 4,1%.

Anterior, într-un studiu „Expert Grup" se spune că în ceea ce priveşte cheltuielile pentru învăţămîntul din Republica Moldova, în anul 2012 au fost alocaţi 7397 milioane lei (cu 527,9 milioane lei mai mult decît în 2011), adică 20,9% din totalul cheltuielilor Bugetului Public Naţional şi 8,4% din PIB. Deşi se înregistrează o creştere în preţuri curente, în ultimii doi ani, atestăm o scădere în preţuri constante pe această componentă de cheltuieli bugetare.

Jennifer Brush: Cheia soluţionării conflictului transnistrean se află la Chişinău!

Cheia soluţionării conflictului transnistrean se află la Chişinău! O declaraţie în acest sens a făcut, în cadrul unui interviu, şefa Misiunii OSCE în Moldova Jennifer Brush.

„Cel mai dificil aspect este, desigur, problema statutului. Trebuie să vedem care este viziunea Republicii Moldova privind integrarea Transnistriei, şi există o listă lungă de probleme care trebuie soluţionate înainte de a ajunge la acel moment. Am mai zis anterior că, cheia soluţionării se află la Chişinău şi prin urmare, aş vrea să văd o viziune privind soluţionarea acestui conflict la Chişinău", a declarat ea.

Jennifer Brush a spus că nu ştie „cum ar arăta un potenţial statut de independenţă pentru Transnistria", dar este destul de sigură că acesta va însemna o descentralizare semnificativă a competenţelor la nivel local.

„Mulţi jurnalişti mă întreabă dacă găsirea unei soluţii este posibilă. Eu aş merge mai departe chiar, spunînd: „Există vreo alternativă? Sînteţi gata să continuaţi să trăiţi în condiţiile unei economii în declin, fără investiţii străine, din cauza conflictului nesoluţionat? Conflictul vă costă scump şi nu văd alte alternative pentru soluţionarea acestuia şi crearea unui viitor mai bun pentru locuitorii de pe ambele maluri ale Nistrului", a menţionat şefa Misiunii OSCE în Moldova.

Întrebată dacă, în opinia sa, formatul de negocieri „5+2" este cel mai eficient, Jennifer Brush a menţionat că „formatul „5+2" este formatul preferat al factorilor implicaţi în soluţionarea conflictului".

„În acelaşi timp, voinţa politică de soluţionare a conflictului este cu mult mai importantă decît formatul. Dacă grupurile de lucru şi reprezentanţii politici ar avea întruniri mai frecvente şi mai constructive, noi am saluta această demonstraţie de bună credinţă şi interes de a îmbunătăţi vieţile locuitorilor din regiune. În ceea ce priveşte operaţiunea de menţinere a păcii, repet că, odată ce conflictul va fi soluţionat, nu va fi nevoie de pacificatori. Dar înainte de toate, trebuie să soluţionăm conflictul", a precizat ea.

Flash

Salariile în domeniul justiţiei au fost majorate cu 35%

Salariile în domeniul justiţiei vor creşte de 3 ori pînă în anul 2016. Chiar şi aşa, prima majorare a avut deja loc, iar funcţionarii din domeniul justiţiei au primit cu 35% mai mult. Anunţul a fost făcut de ministrul Justiţiei Oleg Efrim, în cadrul unei conferinţe de presă

Oleg Efrim a menţionat că în anul curent, toţi actorii din domeniul justiţiei au beneficiat de majorări de salarii şi este prima majorare din anul 2005 pînă în prezent.

„Strategia de reformare a sectorului justiţiei prevede o majorare a salariilor de cel puţin 3 ori pînă în anul 2016. Există un proiect legislativ al preşedintelui Republicii Moldova privind majorarea salariilor pentru judecători. Acum, acesta este la Guvern, însă am trecut printr-o criză politică şi nu a fost posibilă prevederea surselor financiare necesare în bugetul de stat", a specificat ministrul Justiţiei.

Oleg Efrim a dat asigurări că toate angajamentele vor fi respectate, iar funcţionarii din domeniul justiţiei vor avea salarii decente pentru a-şi putea face cinstit meseria. Demnitarul a adăugat că dacă justiţia îşi va face datoria aşa cum trebuie, atunci vor fi şi bani la buget pentru a asigura majorări la salarii pentru toţi bugetarii.

Legea care prevede simplificarea procedurii de vot pentru studenţi a fost publicată în Monitorul Oficial

Legea care prevede simplificarea procedurii de vot pentru studenţi a fost publicată în Monitorul Oficial.

Potrivit modificărilor operate la Codul electoral, tinerii care îşi fac studiile în alte localităţi decît cele în care au domiciliul sau viza de reşedinţă vor avea dreptul să-şi exprime opţiunea de vot în orice secţie de votare din localitatea în care învaţă.

Pentru a putea vota, elevii şi studenţii vor trebui să prezinte buletinul de identitate cu fişa de însoţire şi carnetul de student sau elev. Aceştia vor mai trebui să completeze şi să semneze o declaraţie pe propria răspundere privind abţinerea de la votarea multiplă, fiind informaţi despre răspunderea penală în caz de încălcare a acestei obligaţii.

Documentul prevede, de asemenea, că birourile electorale vor putea decide asupra prelungirii cu cel mult două ore a termenului votării pentru a le permite alegătorilor, care stau în rînd la secţia de votare respectivă, să-şi exercite dreptul la vot.

Moscova şi Sankt-Petersburg majorează amenzile pentru migranţii care încalcă legea

Amenzile pentru migranţii care încalcă regulile de şedere şi de muncă în Rusia cresc în Moscova, Sankt-Petersburg, regiunile Moscova şi Leningrad şi vor constitui 7000 de ruble (160 euro).

Legea a fost votată de Duma de Stat în a treia lectură şi semnată de preşedintele rus Vladimir Putin.

În cazul în care un cetăţean străin încalcă în aceste regiuni regulile de intrare, şedere, control migraţional sau scopul şederii în Federaţia Rusă, i se va aplica o amendă de pînă la 7000 de ruble cu expulzarea administrativă din ţară.

Pentru aceleaşi infracţiuni, în alte regiuni ale Rusiei, va fi pedepsit cu o amendă de pînă la 5000 de ruble (115 euro) şi expulzarea administrativă din ţară.

Totodată, legea prevede că pentru încălcarea regulilor de intrare sau de muncă în Federaţia Rusă, muncitorii migranţi nu vor putea evita expulzarea, în timp ce anterior condamnarea prevedea opţiunea: sau amendă, sau expulzarea.

Un nou serviciu destinat contribuabililor: „e-Factura"

Serviciul Fiscal de Stat intenţionează să lanseze în regim pilot, pînă la finele anului curent, un nou serviciu destinat contribuabililor – „e-Factura".

Potrivit FISC-ului, acest serviciu va fi lansat cu suportul Centrului de Guvernare Electronică şi are drept scop înlocuirea mecanismului curent de eliberare şi evidenţă a facturilor fiscale şi facturilor în format tradiţional pe hîrtie cu un mecanism modern bazat pe tehnologiile informaţionale.

Prin intermediul serviciului „e-Factura" agenţii economici vor putea emite şi expedia facturile (pentru livrările neimpozabile cu TVA) sau facturile fiscale fără a necesita comandarea acestora la Serviciul Fiscal de Stat. Astfel, orice agent economic, odată înregistrat în serviciul „e-Factura", va obţine acces şi va folosi în exclusivitate factura electronică.

Totodată, serviciul „e-Factura" va efectua validarea conţinutului facturilor electronice privind corectitudinea perfectării (prin livrarea datelor de identificare corecte aferente subiecţilor facturii, efectuarea automatizată a calculelor de total cu TVA şi fără TVA, cotei TVA etc.) şi minimizarea riscurilor aferente tranzacţiei.

Procuratura Generală necesită o reformă amplă, iar schimbarea trebuie să înceapă de la mentalitate pînă la combaterea corupţiei

Procuratura Generală necesită o reformă amplă, iar schimbarea trebuie să înceapă de la mentalitate pînă la combaterea corupţiei. Declaraţiile au fost făcute de procurorul general Corneliu Gurin, în cadrul unui interviu.

Corneliu Gurin susţine că este necesară schimbarea organigramei instituţiei, iar aceste acţiuni sînt deja începute. Şeful Procuraturii Generale nu a trecut cu vederea nici modul şi condiţiile în care activează procurorii.

„În sarcina acestui grup stă elaborarea pachetului de amendamente legislative, care vizează o serie de aspecte ce ţin de activitatea instituţiei, printre care şi: procedura de numire şi demitere a procurorului general, stabilirea criteriilor pentru selectarea, numirea şi promovarea procurorilor, asigurarea independenţei procurorilor şi Procuraturii per ansamblu...".

Cît despre cazurile de omor de la Durleşti şi Ialoveni, Corneliu Gurin a declarat că nu este în măsură să anunţe despre finalizarea acestor anchete. El a mai precizat că lipsa unui laborator modern de expertiză ADN, dar şi indiferenţa oamenilor faţă de problemele altora, îngreuează procesul de investigare.

Guvernul a hotărît: Gata cu faţadele colorate strident şi extinderea locuinţelor după bunul plac

Gata cu faţadele colorate strident şi extinderea locuinţelor după bunul plac. Guvernul a avizat un proiect de lege care restricţionează lucrările de reconstrucţie a încăperilor. Pentru ca noile prevederi să intre în vigoare, ele vor trebui să fie votate de Parlament.

Potrivit documentului, nu sînt permise intervenţiile care afectează structura de rezistenţă a blocului locativ şi extinderea încăperilor din contul balcoanelor.

De asemenea, proprietarii de locuinţe nu vor mai avea voie să reamplaseze după bunul plac reţelele de apă şi canalizare şi să intervină la canalele de ventilare.

Şi dacă pînă acum, anexele şi balcoanele erau ridicate la parterul unor blocuri ca ciupercile după ploaie, noua lege interzice asemenea proiecte.

Nici izolarea termică sau vopsirea faţadei nu au trecut neobservate. De acum încolo, pentru asemenea lucrări va fi nevoie de autorizaţia Primăriei.

Cetăţenii vor trebui să fie atenţi şi la curăţenie pentru că se interzice transportarea materialelor de construcţie în ascensoarele de pasageri.

Cît priveşte mansardarea blocurilor, lucrările vor fi oprite pe timp de iarnă.

În Moldova, femeile sînt mai des supuse traficului de fiinţe umane

De la începutul anului curent, în Moldova au fost înregistrate 141 de cazuri de trafic de fiinţe umane. 85% dintre victime au fost femei. Despre aceasta s-a comunicat în cadrul unei conferinţe dedicate egalităţii de gen.

Potrivit datelor Ministerului Muncii, Protecţiei Sociale şi Familiei, timp de jumătate de an, 673 de femei, 14 copii şi 143 de bărbaţi au fost victime ale violenţei domestice. Au fost recunoscuţi vinovaţi 764 de bărbaţi şi 52 de femei.

Alexei Buzu, directorul executiv al Centrului „Parteneriat pentru Dezvoltare" consideră că de femei este nevoie atît în armată, cît şi în alte structuri de forţă.

„Femeile, cel mai des, sînt supuse violenţei. Unei femei îi este mult mai uşor să i se plîngă unei alte femei. Unei femei îi va fi mai greu să povestească unui bărbat despre faptul că a fost bătută sau violată", consideră el.

Reprezentanta Serviciului Pază de Stat Irina Vulpe a îndemnat tinerele femei să vină să activeze în această sferă.

„Nu este atît de complicat cum pare la prima vedere. Pot să spun, din propria experienţă, că este o profesie foarte interesantă. Deocamdată, eu sînt unica femeie – agent de pază de corp din Moldova", a spus ea.

Ministrul Muncii, Protecţiei Sociale şi Familiei Valentina Buliga a remarcat că, în ultima perioadă, a crescut numărul femeilor încorporate în armată. Dacă în 2009, 19% din numărul militarilor în bază de contract erau femei, astăzi, acest indice este de 31%.

Prevederile noului Proiect al Regulamentului Legislativului

Deputaţii care vor insulta, ameninţa sau vor folosi limbaj ofensator în timpul şedinţei în plen, riscă să fie eliminaţi din sala de şedinţe a Parlamentului. În cazul în care nu se vor conforma somaţiilor, parlamentarii vor rămîne fără leafă. Acestea sînt prevederile noului Proiect al Regulamentului Legislativului.

Proiectul noului Regulament al Legislativului prevede un şir de sancţiuni şi interdicţii. Astfel, nu vor fi admise insultele, ameninţările, calomniile de la tribuna Legislativului şi din sala de plen, la adresa preşedintelui ţării, al Parlamentului, premierului, membrilor Guvernului şi a altor persoane prezente în sală.

De asemenea, va fi interzisă tulburarea dezbaterilor, agitaţia şi blocarea tribunei Parlamentului. Aleşii care nu vor respecta aceste prevederi vor fi avertizaţi, chemaţi la ordine, li se va interzice să vorbească de la microfon în ziua şedinţei sau pe durata a cinci şedinţe.

Aleşii mai riscă eliminarea din sală şi ar putea să nu aibă dreptul să asiste pînă la zece şedinţe de plen. Sancţiunea va atrage cu sine şi salariul şi indemnizaţiile.

Aleşii vor fi poftiţi să iasă din sală de preşedintele şedinţei şi funcţionarul Serviciului Special al Secretariatului Parlamentului, funcţie care va fi instituită ulterior. Dacă alesul nu se va conforma somaţiei, va rămîne fără 25 la sută din salariu, iar dacă va opune rezistenţă sau îl va insulta pe acest funcţionar va fi lăsat fără jumătate din salariu.

Totodată, Republica Moldova ar putea urma exemplul altor state în care parlamentarii votează electronic. În toamnă, după ce vor reveni din vacanţă, deputaţii vor decide dacă votul electronic va fi sau nu introdus în Legislativul moldovean.

Proiectul noului Regulament prevede că, de regulă, votul deputaţilor se efectuează electronic, cu opţiunea de „pro" sau „contra". Astfel, aleşii poporului nu vor mai trebui să ridice mîna ca să voteze actele legislative. Va fi suficient doar să apese un buton ca să-şi exprime votul.

La fel, noul sistem va pune capăt speculaţiilor în privinţa numărului de voturi, dar şi al deputaţilor din sală.

Prima dată, un astfel de sistem a fost utilizat în primul Parlament al Republicii Moldova. Votul electronic a fost exersat doar două săptămîni. Şi asta pentru că tehnica ultilizată în 1990 se bloca adesea.

În prezent, în majoritatea ţărilor Uniunii Europene, deputaţii votează electronic. Votul electronic se practică inclusiv în Rusia şi Ucraina. Totuşi, există state care nu au acceptat acest sistem. În Marea Britanie s-a încercat de cîteva ori introducerea votului electronic, însă parlamentarii de acolo nu l-au acceptat.

Situația justiției juvenile în Transnistria

„Justiția Juvenilă. Situația din Regiunea Transnistreană a Moldovei în raport cu Standardele Internaționale” – aceasta este tematica unui raport, lansat, recent, în cadrul unei mese rotunde.

Potrivit „Promo-Lex”, analiza în cauză a fost elaborată de Miranda Merkviladze (LLM în Dreptul Internațional al Drepturilor Omului), după o metodologie combinată, ce a inclus cercetare la birou, demersuri cu privire la solicitare de informații, interviuri cu diverși constituenți și actori, precum și vizite în teren.

Cum e și de înțeles, studiul are menirea de a scoate în evidență situația reală privind justiția juvenilă în partea stîngă a Nistrului, dar și de a analiza sub aspect comparativ legile, politicile și practica justiției juvenile de facto, din Transnistria, în raport cu standardele internaționale relevante, precum și de a identifica posibilele deficiențe sau lacune. Totodată, prin această cercetare s-a încercat să se afle, în special dacă există strategii de prevenire a delicvenței juvenile și programe de reabilitare pentru minori, și ce garanții procedurale sînt prevăzute în legislația de facto, precum și în practica de urmărire penală și în procedurile judiciare, dacă sînt incluse în legislația actuală măsuri alternative detenției și dacă acestea sînt aplicate în practică, dacă deținuții minori au acces la cursuri de educație vocațională/instruire etc.

În prezentarea sa, autoarea raportului s-a referit la obligațiile de a apăra și promova drepturile omului în contextul justiției juvenile, obligații ce revin atît autorităților constituționale ale R. Moldova, cît și ale Federației Ruse și administrației din regiune, în baza dreptului internațional cutumiar. Raportul descrie cadrul legal și instituțional aplicate în regiune, în domeniul justiției juvenile, precum și anumite politici și practici existente la nivel regional. În acest sens, în raport sînt remarcate mai multe aspecte problematice.

Astfel, potrivit autoarei studiului, o problemă gravă o constituie însăși abordarea administrației din regiune privind justiția juvenilă, care este una mai mult punitivă și mai puțin bazată pe apărarea drepturilor copiilor. O altă serie de probleme vizează aplicarea abuzivă și nejustificată a detenției, inclusiv pe perioade îndelungate, ca măsură de sancționare în majoritatea cazurilor, chiar și atunci cînd legislația prevede măsuri neprivative de libertate. În context, autoarea menționează și spectrul foarte limitat de măsuri alternative pentru minori. La fel, cadrul legal nu precizează exact perioada de detenție preventivă, astfel fiind comise multe abuzuri. Nu este precizată nici o anumită limită pentru numărul și durata interogatoriilor cu minorii; nu există claritate cu privire la metodele de interogare; practica de facto limitează în mod abuziv și nejustificat comunicarea delicvenților juvenili aflați în detenție, cu familiile lor.

Formalitatea și superficialitatea serviciilor de asistență juridică pentru minori în procesul de judecată, lipsa serviciilor de mediere în cadrul practicilor justiției restaurative, lipsa unor programe de prevenire și reabilitare, eficiente, la nivel regional, lipsa unor servicii de asistență psihologică pentru minorii aflați în detenție, precum și problema accesului la educație a cestor tineri constituie alte probleme pe segmentul discutat, identificate de autoarea raportului.

Studiul în cauză include și o serie de recomandări menite să amelioreze situația din domeniul justiției juvenile din regiunea transnistreană. Acestea vizează atît autoritățile constituționale, cît și administrația de facto a regiunii din partea stîngă a Nistrului, dar și societatea civilă.

M. Merkviladze a menționat faptul că, în regiunea transnistreană nu există organizații neguvernamentale care ar viza în mod direct problema justiției juvenile. Pe de altă parte, nici organizațiile antrenate în domeniul drepturilor omului nu se implică în acest sens.

Participanții din cadrul mesei rotunde susțin că acest studiu se face remarcabil prin faptul că este unicul de acest gen, deoarece nu mai există anumite rapoarte, cercetări și date statistice comprehensive și oficiale cu referire la subiectul discutat.

Raportul dat reprezintă doar un prim pas în ceea ce privește abordarea problemei justiției juvenile în regiunea transnistreană. El a fost elaborat în cadrul Programului de stagii în domeniul drepturilor omului al Societății Deschise din 2013, realizat de către autoare în Republica Moldova, în cadrul Asociației „Promo-Lex. Programul de stagiu este o parte a colaborării între Programul de Granturi pentru Drepturile Omului și Guvernare (PGDOG) și Programele de burse (PB) ale Fundațiilor pentru o Societate Deschisă.

L.D

Asociația „Promo-Lex” și AGER au lansat portalul Monitor.md

Informații referitoare la activitatea instituțiilor publice, dar și la implementarea politicilor publice în Republica Moldova, monitorizate de către organizațiile societății civile din țara noastră, vor fi mai accesibile pentru cetățeni. ONG-urile care vor desfășura diverse activități și vor elabora anumite produse în acest sens, vor avea posibilitatea să le plaseze ulterior pe portalul Monitor.md, lansat, recent, de Asociația „Promo-Lex” și Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă (AGER).

Domeniile prioritare de monitorizare pe care le vizează portalul Monitor.md sînt: reforma în sectorul justiției, drepturile omului, procese electorale, buna guvernare și activitatea poliției. Astfel, portalul Monitor.md va identifica și va prelua rapoarte de monitorizare și studii de evaluare elaborate de către organizațiile societății civile din Moldova. Prin urmare, toate organizațiile interesate ca produsele lor de monitorizare să fie postate pe Monitor.md se pot adresa cu o solicitare organizațiilor implementatoare.

Scopul de bază al portalului Monitor.md este de a oferi publicului larg informații și materiale cu privire la activitățile de monitorizare realizate în Moldova și să contribuie la sporirea vizibilității lor. De asemenea, Monitor.md își propune să popularizeze activitatea de monitorizare, atît în rîndul organizațiilor societății civile, cît și a cetățenilor de rînd. În acest sens, Monitor.md va prezenta diverse modele și idei de monitorizare din practica internațională, idei care ar putea fi preluate și implementate și în Republica Moldova. În același timp, Monitor.md va include și instrumente interactive de monitorizare care vor putea fi ajustate la necesitățile societății civile și realităților din Moldova. Portalul va oferi cetățenilor posibilitatea de a face semnalări online cu privire la încălcări și abuzuri în mai multe domenii.

Portalul a fost elaborat în cadrul Proiectului „Sporirea responsabilității Guvernului prin monitorizarea reformei în sectorul justiției”, proiect finanțat de Uniunea Europeană.

Cor. DREPTUL

Aviația sanitară din Moldova ar putea fi resuscitată pînă la sfîrșitul acestui an, pe banii UE

Aviația sanitară din Moldova ar putea fi resuscitată pînă la sfîrșitul acestui an, pe banii Uniunii Europene. Recent, la Iași a fost lansat un proiect transfrontalier, ce prevede procurarea, pînă în iarnă, a unui elicopter, care va fi dotat cu toată tehnica medicală necesară. Oficialii din ambele țări promit că aparatul de zbor va interveni prompt, la orice oră, în țara noastră. Însă, atît legea română cît și cea moldovenească nu permit zboruri transfrontaliere neautorizate.

Șeful Serviciului Situații Excepționale din Moldova a declarat că aparatul de zbor va fi gestionat de SMURD România și va staționa la Iași. Mihai Harabagiu susține că echipa medicilor și paramedicilor din elicopter vor fi din România și vor trece Prutul dacă vor fi solicitați de Chișinău să intervină în caz de dezastre sau accidente colective.

Potrivit lui M. Harabagiu, elicopterul ar putea să ajungă de la Iași la Cahul în aproximativ o oră, dar deocamdată, atît în România cît și în Moldova legea prevede autorizații de lungă durată pentru traversarea frontierei aeriene.

În cadrul acestui proiect, Republica Moldova trebuie să contribuie cu 150 de mii de euro. Costul total al proiectului este de șase milioane de euro. Deocamdată, nu este clar cine va achita cheltuielile de transport și cine va purta responsabilitatea pentru cazurile de eventual deces al pacienților moldoveni în elicopterul SMURD România.

Acum trei ani, un elicopter SMURD l-a transportat pe fostul campion Tudor Casapu de la Chișinău la București, pentru o intervenție chirurgicală urgentă, iar la începutul acestui an, Ministerul Apărării a închiriat un elicopter pentru transportarea unui militar cu arsuri grave, de la Cahul la Chișinău.

Avocați și parajuriști instruiți în domeniul nediscriminării și egalității

Mai mulți parajuriști și avocați au participat la un seminar de instruire în domeniul nediscriminarii și egalității, desfășurat, recent, de Coaliția Nediscriminare (CND).

Astfel, timp de trei zile, participanții au avut posibilitatea să analizeze și să asimileze legea privind asigurarea egalității, rolul și importanța Consiliului privind prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, să perceapă ce este discriminarea, cum poate fi identificată, ce forme are și cum poate fi combătută. În context, formatoarea Doina Ioana Străisteanu a explicat ce este acomodarea rezonabilă și de ce este importantă pentru fiecare dintre noi.

Metoda instruirii a fost una cît se poate de interactivă, încît pentru a identifica cazurile de discriminare, participanții au fost grupați în echipe de lucru, fiecare avînd posibilitatea de a distinge elementele discriminatorii regăsite în anunțurile postate pe diverse portaluri online sau ziare de publicitate din Republica Moldova. Cazurile au vizat acomodarea rezonabilă și discriminarea pe criteriile de sex și vîrstă, accesul în transportul public și clădiri.

Audienții seminarului au remarcat și ei metoda interesantă de instruire, subliniind că ceea ce au studiat în cadrul acestui atelier, le va fi util cu adevărat, pentru că s-au pus accentele exact pe ceea ce trebuia.

„La început credeam că vom simula vre-un caz de discriminare, asemănător cu alte instruiri la care am participat, dar m-am bucurat atunci cînd am studiat legea cu privire la asigurarea egalității și cea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități”, spune Veronica Li-Șui-Cean. „Din start, am înțeles că vom studia nu pur și simplu legile relevante acestui domeniu, dar pe parcurs vom examina și situații concrete, ceea ce este foarte util pentru a înțelege și distinge mai bine cazurile de discriminare”, a adăugat Dorin Rusu, participant în cadrul trainingului.

Partea a doua a seminarului a fost focusată pe litigarea strategică, astfel încît avocații prezenți la instruire au avut posibilitatea să înțeleagă acest proces, componentele și importanța lui. Pentru asimilarea mai eficientă, partea teoretică a fost completată de cea practică, avocații lucrînd asupra a două cazuri în care parajuriștii au identificat elemente discriminatorii.

Precizăm că, seminarul de instruire a fost organizat de către Coaliția Nediscriminare și face parte din cadrul proiectului Promovarea Politicilor Nediscriminatorii în Republica Moldova, finanțat de către Civil Rights Defenders, Suedia. Misiunea CND este de a contribui la elaborarea și aplicarea consecventă a unui cadru legal nediscriminatoriu în Republica Moldova, precum și promovarea practicilor pozitive internaționale privind nediscriminarea.

Cor. DREPTUL

Soluţionarea conflictelor prin mediere. Importanţa comunicării

„Omul deştept va găsi ieşire din situaţie de diferită greutate. Înţeleptul în această situaţie nu va nimeri”.
(Hans Rihter)

Medierea reprezintă o modalitate de soluţionare a conflictelor pe cale amiabilă, cu ajutorul unei terţe persoane specializate în calitate de mediator, în condiţii de neutralitate, imparţialitate, confidenţialitate şi avînd liberul consimţămînt al părţilor.

Această modalitate oferă şanse mai mari de a aplana conflictul, pe baza intereselor şi nevoilor părţilor, pentru că soluţia este negociată şi stabilită de către acestea. Ea include avantaje pentru ambele părţi, asigurînd astfel, motive puţine de contestare a soluţiei sau de reluare a conflictului, iar pe deasupra, folosirea sistematică a medierii la conflictele de amploare mai mică poate contribui la construirea unui climat social mai puţin tensionat prin păstrarea/relansarea relaţiilor de colaborare între părţile între care a intervenit conflictul.

Rezolvarea clasică a conflictului, prin aducerea litigiului în faţa instanţei de judecată şi promovarea conceptului de pierdere-cîştig/de învingător-învins, nu constituie, întotdeauna, cel mai adecvat răspuns, de natură să ofere un remediu pentru interesele şi nevoile părţilor ajunse în stare de conflict.

Alt avantaj al medierii este acela că nu se desfăşoară în cadru public ca procedura juduciară şi astfel se asigură confidenţialitatea în forma stabilită de comun acord cu părţile, cu excepţia cazurilor prevăzute de lege. De regulă, confidenţialitatea este păstrată şi de către părţi (cu excepţia cazului în care acestea convin altfel) şi ceilalţi participanţi.

Medierea pune accent pe interesele părţilor, nu pe aspectele juridice ale conflictului.

În general, teoria soluţionării litigiilor, şi mai ales a managementului acestora, porneşte de la definirea şi circumscrierea ideii de conflict.

Conflictul apare ca o situaţie în care interesele mai multor persoane se opun în aşa fel, încît este imposibil ca toate aceste interese să fie satisfăcute. După cum există una sau mai multe părţi, conflictele pot fi de mai multe feluri, sînt evidente sau sînt ascunse şi de asemenea, pot avea diferite stadii. În vederea soluţionării şi a unei gestionări eficiente a conflictelor, rezultînd din relaţiile contractuale apărute între diverse persoane sau societăţi comerciale, au fost emise mai multe teorii şi s-au găsit de-a lungul anilor mai multe soluţii pentru acestea, în funcţie de gravitatea lor şi de interesele implicate.

În principiu, în faţa unui conflict apărut între diferite părţi, se pot avea în vedere trei mari posibilităţi de a-l trata: ignorarea lui, uzul forţei sau al oricărei alte metode coercitive sau o tratare procedurală a acestui conflict ghidată fie de interesele părţilor, fie de principiile de drept aplicabile. Tratarea procedurală a conflictului presupune negocieri directe între părţi, implicarea unei a treia părţi ca mediator şi în final, soluţionarea acesteia pe calea arbitrajului sau a procesului obişnuit în faţa instanţelor de drept comun.

Există şi abordarea soluţionării alternative a unui conflict, prin negociere, mediere şi arbitraj. Aceste modalităţi, utilizate cu precădere pentru a da rezultate optime în fazele iniţiale ale declanşării unui litigiu, pot conduce adesea, eficient, la rezolvarea conflictelor fără a mai fi necesară apelarea la proceduri jurisdicţionale, fie ele în faţa instanţelor de drept comun sau în faţa unor instanţe arbitrale.

Negocierea este procedura prin care părţile implicate conlucrează pentru a găsi o soluţie mutual acceptată la o problemă. În acest caz, nu există o a treia persoană care să impună o soluţie părţilor. Lucrul respectiv presupune că fiecare dintre părţi trebuie să primească sau să dea ceva, să se găsească o soluţie convenabilă pentru ele.

În orice negociere există trei tipuri de interdependenţe:

• interdependenţa participanţilor – trebuie să fie cel puţin doi pentru a negocia (persoane, organizaţii);

• interdependenţa rezultatului – ambele părţi trebuie să se implice în obţinerea unui rezultat, astfel devenind reciproc dependente de obţinerea acelui rezultat;

• interdependenţa informaţiilor – cele două părţi depind fiecare de informaţiile deţinute de cealaltă parte. Negociatorii pot să împărtăşească informaţiile pe care le deţin, dar şi preferinţele, dorinţele, aşteptările sau fiecare poate să deducă ce doreşte celălalt de la el în timpul negocierii, cu condiţia să existe deschidere, onestitate şi încredere reciprocă.

În orice negociere există elemente de cooperare şi de competiţie. Frecvent, apar situaţii în care motivele de cooperare şi de competiţie se suprapun, acţionează simultan din dorinţa de a se ajunge cît mai repede la o rezolvare. Într-o negociere, fiecare din negociatori trebuie să aibă în vedere nu numai ce-l interesează pentru perioada imediat următoare, ci şi ce este important pentru eficienţa grupului, a organizaţiei, pentru relaţiile cu ceilalţi membri ai grupului şi să aibă în vedere şi alte posibile rezultate viitoare.

În timpul negocierii, apar şi se cer a fi respectate anumite norme contractuale, care sînt reguli de bază pentru negociere:

• norma reciprocităţii – un negociator ar trebui să îi ofere aceleaşi beneficii sau să cauzeze aceleaşi probleme celuilalt negociator;

• norma echităţii – beneficiile primite sau costurile estimate de negociatori ar trebui să fie egale.

Negocierile au dimensiuni temporale importante, deoarece există un început, o parte mediană şi un sfîrşit al negocierii.

Există o dilemă a scopului. Acordul trebuie să convină ambelor părţi; trebuie să se propună o decizie rezonabilă, care să nu implice preluarea de unul dintre negociatori a celei mai importante părţi. Fiecare dintre negociatori trebuie să decidă în timpul negocierii care este rezultatul rezonabil pentru fiecare parte. În procesul negocierii este, de asemenea, important să fie luat în calcul stilul şi cultura partenerului cu care se negociază.

Un rol important în procesul de mediere îi revine comunicării.

Comunicarea este verbală sau non-verbală, efectivă sau virtuală etc. Există suficiente studii asupra comunicării (mai mult sau mai puţin ştiinţifice), corespunzătoare intereselor pentru care au fost făcute. Comunicarea nu dispune astăzi de o teorie, ci doar de investigaţii parţiale; iar conflictele sînt sistematic cunoscute mai ales prin efecte. Comunicarea este una dintre acele activităţi umane pe care oricine o recunoaşte, dar puţini o pot defini satisfăcător. Comunicarea înseamnă o discuţie cu prietenii, televiziunea, îmbrăcămintea, tonul, accentul vorbirii şi multe altele. Toate acestea, deşi par complet diferite, au totuşi în comun o caracteristică: reprezintă forme ale interacţiunii umane. Astfel, comunicarea poate fi definită ca o interacţiune socială cu ajutorul mesajelor, avînd ca scop stabilirea şi menţinerea unei înţelegeri mutuale între emiţător şi receptor. Tocmai datorită rolului ei major, existenţial, problema definirii comunicării umane a suscitat şi continuă să suscite interesul cercetătorilor care au propus diferite rezolvări, de la cele mai simple – comunicarea considerată ca transmitere şi schimb de informaţii – pînă la cele mai ample, punînd în lumină imensa complexitate a actului comunicării. Astfel, în limbajul cotidian, utilizarea termenului „comunicare” nu creează probleme speciale. Majoritatea vorbitorilor se gîndesc la „a aduce la cunoştinţă, a da de ştire, a informa, a înştiinţa, a spune (despre oameni, comunităţi sociale etc.), a se pune în legătură, în contact cu, a vorbi cu, a duce la...”. La rîndul său, Webster, 1981, defineşte termenul „comunicare” ca fiind „un act/situaţie de transmitere; un mesaj verbal sau scris; un schimb de informaţii, un proces prin care se realizează un schimb de sensuri între indivizi cu ajutorul unui sistem comun de simboluri”.

Referindu-se la definirea comunicării, R. Adler şi G. Rodman o consideră „un proces ce implică răspunsul fiinţelor umane la comportamentul simbolic (inter-personal) al altor indivizi”.

Definiţia introduce relaţia „proces – interacţiune comportamentală”, ca fiind existentă în procesul de comunicare

Definiţiile prezentate relevă faptul că actul comunicării umane este considerat un proces manifestat printr-un sistem constituit dintr-un ansamblu de elemente între care există, desigur, relaţii de interdependenţă, avînd ca obiectiv transmiterea de informaţii. Folosind ca model schema generală a proceselor comunicative, aşa cum a fost concepută de întemeietorii teoriei comunicării, Shannon şi Weaver, constatăm în structura sistemului existenţa următoarelor elemente: *Sursa emiţătoare/Emiţător; b) Aparatul şi canalul de transmitere/Transmiţător; c) Semnalul transmis/Mesajul; d) Aparatul de recepţie/Receptor*.

Comunicarea nu se încheie o dată cu preluarea sau receptarea informaţiei. Informaţia poate exercita o influenţă efectivă asupra opiniilor, ideilor sau comportamentelor pe care le receptează, procesul purtînd numele de efect al comunicării. Dacă un emiţător doreşte să transmită o informaţie unui receptor, aceasta trebuie să fie inteligibilă. Emiţătorul trebuie să-şi găsească cuvintele, să se exprime. Pentru a se face înţeles, verbal sau în scris, el trebuie să-şi codeze mesajul. Odată codat, mesajul este transpus în semnale care pot străbate canalul spre receptor. Receptorul trebuie să decodeze mesajul transpus în semnale şi să-l interpreteze. În final, comunicarea poate fi îngreuiată de un surplus irelevant de informaţie sau de zgomotul de fond.

Din aceste motive, este foarte important ca persoanele cu putere de decizie să poată rezolva conflictele în mod eficient, ceea ce nu se poate întîmpla decît dacă dinamica fundamentală a acestora din urmă este bine înţeleasă. Se consideră că un conflict este eficient rezolvat, dacă nu interferează prea mult cu relaţiile funcţionale (nu personale) dintre cei implicaţi. Am scos în evidenţă relaţiile personale, deoarece sentimentele şi mai ales, resentimentele sînt mult mai greu de ţinut în frîu decît deciziile raţionale. Atîta vreme, însă, cît părţile acceptă o anumită cale, deşi există încă aspecte asupra cărora nu sînt de acord, conflictul se consideră mediat eficient. Conflictul este o noţiune abstractă, care există numai în minţile celor implicaţi. Din punct de vedere obiectiv, există doar manifestările conflictului: certuri, dezacorduri sau lipsă de comunicare. Prin urmare, situaţia trebuie înţeleasă din punctul de vedere al celor implicaţi, empatia joacă un rol extrem de important aici. În încercarea de mediere a conflictului, puterea de convingere joacă un rol aproape determinant: părţile pot fi convinse să-şi revizuiască punctele de vedere şi să reconsidere decizii, ajungîndu-se la înţelegere.

Rolul de influenţare a poziţiilor părţilor în conflict este esenţial şi poate fi jucat fie de cineva din afara conflictului, fie de părţi. Problema care poate apărea este, însă, că persuasiunea nu poate învinge totul. Dacă, dintr-un motiv sau altul, una din părţi doreşte să prelungească conflictul, una sau ambele părţi sînt în stadii emoţionale care nu permit nici un tip de interacţiune pozitivă, conflictul respectiv este doar o faţă a problemei, iar rezolvarea lui nu rezolvă, de fapt, motivele profunde care l-au cauzat etc., conflictul nu se poate rezolva.

Olga CERNEI,
master în drept,
absolvent al Institutului Naţional al Justiţiei din Republica Moldova,
candidat la funcţia de judecător

Specialiştii psihologi şi sociologi din penitenciarele ţării instruiţi în domeniul acordării asistenţei psihologice şi sociale

O sesiune de instruire privind asistenţa psihologică şi socială în penitenciarele din ţară a fost desfăşurată, recent, în cadrul Departamentului Instituţiilor Penitenciare, potrivit unui comunicat al structurii vizate.

Scopul semniarului constă în acordarea ajutorului metodic în vederea familiarizării colaboratorilor cu noile reglementări ale „Regulamentului privind condiţiile de organizare şi desfăşurare a activităţii educative, de asistenţă psihologică şi socială din penitenciare”.

Astfel, în cadrul întrunirii, specialiştii au discutat pe larg probleme cu privire la organizarea activităţilor de asistenţă psihologică şi documentare în baza de date electronică a sistemului penitenciar. De asemenea, organizatorii au prezentat mai multe studii realizate de Secţia activitate psihologică şi asistenţă socială din cadrul DIP pe parcursul primului semestru al anului 2013, printre care: „Studiul privind cazurile de suicid din cadrul instituţiilor penitenciare. Recomandări metodice privind identificarea persoanelor predispuse spre suicid”.

Totodată, participanţii la atelierul de lucru au abordat profund şi un subiect destul de actual pentru viaţa din penitenciare – comunicarea cu persoanele cu tulburări de personalitate, ţinînd cont de faptul că un număr considerabil de deţinuţi parvin în penitenciar cu un astfel de diagnostic, iar informaţia despre formele de intervenţie cu aceştia necesită studiere şi reactualizare.

De asemenea, specialiştii au discutat şi despre „Identificarea problemelor cu care se confruntă copiii în detenţie”, studiu ce reflectă opiniile copiilor aflaţi în detenţie referitoare la condiţiile în care stau, problemele cu care se confruntă aceştia în instituţiile penitenciare, precum şi nevoile lor educaţionale în vederea îmbunătăţirii condiţiilor de trai în instituţiile penitenciare, precum şi organizării procesului de resocializare şi respectării drepturilor copiilor.

Evenimentul a fost organizat de către Secţia activitate psihologică şi asistenţă socială din cadrul DIP cu suportul echipei NORLAM, şi a avut ca participanţi reprezentanţi ai Oficiului Central de Probaţiune, experţi din cadrul misiunii NORLAM şi specialişti psihologi şi asistenţi sociali din cadrul sistemului penitenciar.

Seminare de acest gen sînt desfăşurate cu regularitate în cadrul sistemului penitenciar.

L.D.

Evaluarea Proiectului „Drepturile Omului încep cu Educaţia”

Recent, la Chişinău a avut loc atelierul de evaluare a Proiectului „Drepturile Omului încep cu Educaţia”. Evenimentul a întrunit 10 tineri din regiunea transnistreană – participanţi din cadrul proiectului. Atelierul de evaluare a fost moderat de către reprezentanţii celor două organizaţii partenere în proiect – Asociaţia „Promo-Lex” şi Clubul Moldovenesc de Jocuri Intelectuale.

Reamintim că, proiectul a demarat la 1 martie 2013 şi a inclus mai multe activităţi. Astfel, în perioada 12-14 aprilie a fost organizat Cursul Formare de Formatori: „Învăţăm să predăm Drepturile Omului prin intermediul jocurilor intelectuale”, în cadrul căruia au participat 22 de tineri (elevi ai claselor X-a-XII-a) din diferite localităţi ai regiunii transnistrene: Rîbniţa, Dubăsari, Tiraspol, Grigoriopol şi Tighina. Ulterior, cu susţinerea echipei de proiect, tinerii au organizat şi moderat 13 activităţi de multiplicare pentru colegii lor din licee. Astfel, au fost organizate 13 seminare şi sesiuni de jocuri intelectuale în domeniul drepturilor omului. De asemenea, la 27 iulie 2013, în cadrul proiectului, a fost organizată prima Competiţie de Jocuri Intelectuale în domeniul drepturilor omului la care au participat 37 de tineri din regiune.

Astfel, obiectivul de bază al atelierului de evaluare a fost analiza rezultatelor activităţilor, evaluarea impactului proiectului, precum şi planificarea activităţilor ulterioare şi a continuităţii proiectului. În acest sens, participanţii au oferit un feedback amplu echipei de proiect, axîndu-se pe aşa aspecte ca: realizarea aşteptărilor, dezvoltarea cunoştinţelor şi abilităţilor noi, dificultăţi în realizarea activităţilor de multiplicare, lecţii învăţate, oportunităţi etc.

„Mi s-a părut firesc să particip la acest proiect, pentru că nu poate decît să mă ajute în viitoarea mea meserie care va fi legată de domeniul drepturilor omului”, a menţionat Andrei Batîr, elev la Liceul teoretic „Evrika” din Rîbniţa.

„Ceea ce a fost diferit la aceste activităţi a fost posibilitatea de a mă implica atît în calitate de participant, cît şi în calitate de organizator. Acest lucru m-a făcut să am mai multă responsabilitate şi să îmi dezvolt anumite aptitudini”, a menţionat Cătălina Zingan, elevă în clasa a XII-a la Liceul teoretic „Ştefan cel Mare” din Grigoriopol.

De asemenea, în cadrul atelierului de evaluare, tinerii au fost informaţi despre diverse iniţiative civice de promovare a drepturilor omului şi despre oportunităţile existente de implicare pentru tineri, inclusiv prin intermediul jocurilor intelectuale.

Atelierul de evaluare a fost încheiat cu o sesiune de planificare. Astfel, participanţii, fiind ajutaţi de echipa de proiect, au elaborat un plan de activităţi pentru începutul anului de studii 2013 - 2014, planul fiind adaptat la interesele, priorităţile şi posibilităţile liceelor din regiunea transnistreană.

„Sesiunea de evaluare a fost momentul perfect pentru a afla de la unii dintre cei mai activi participanţi la activităţile proiectului despre care au fost momentele dificile, dar şi lecţiile învăţate de ei. Am creat cu ajutorul şi la iniţiativa lor un plan de acţiuni pentru fiecare liceu, ceea ce va asigura încetăţenirea în licee a activităţilor non-formale de învăţare, deopotrivă cu cele de bază. De asemenea, am avut ocazia să le vorbesc mai mult despre jocurile intelectuale ca oportunitate de implicare pentru tineri”, a declarat Octavian Sireţeanu, expert formator şi preşedinte al Clubului Moldovenesc de Jocuri Intelectuale .

„Proiectul dat a fost unul pilot şi consider că învăţarea şi promovarea drepturilor omului prin intermediul jocurilor intelectuale este o idee foarte reuşită care trebuie promovată în rîndul tinerilor la nivel naţional”, a menţionat Olga Manole, director de proiect, Asociaţia „Promo-Lex”.

Reamintim că, atît atelierul de evaluare, cît şi toate activităţile care l-au precedat, fac parte din proiectul „Drepturile Omului încep cu Educaţia”, implementat graţie suportului financiar oferit de către Ambasada SUA la Chişinău.

Amenzi mai mari pentru cei care transportă pasageri ilicit

Ministerul Transporturilor ia măsuri contra transportării auto ilicite de pasageri, iniţiind în acest sens un plan de combatere bine definitivat.

Astfel, prin instituirea echipelor mobile mixte, pentru o perioadă nedeterminată, se verifică microbuzele, şi se constată dacă acestea au autorizaţii.

De menţionat că acţiunile în acest sens au demarat deja şi sînt axate pe depistarea staţiilor clandestine ale transportatorilor care activează ilicit, în apropierea gărilor auto. Potrivit datelor, pe parcursul primei săptămîni de patrulare pe străzile adiacente Gării Centru din Chişinău, au fost întocmite 140 de procese verbale persoanelor care practică transportarea ilicită de pasageri, fiind aplicate amenzi în sumă de cca 60 de mii de lei.

Totodată, Ministerul Transporturilor a propus înăsprirea sancţiunilor pentru transportarea pasagerilor fără bilete de călătorie. Modificările la Codul contravenţional, prevăd introducerea unei amenzi de la 800 la 1200 de lei pentru şoferii sau taxatorii de pe rute interurbane care nu eliberează bilete de călătorie. Potrivit proiectului, întreprinderile de transport care nu vor asigura conducătorii auto cu bilete şi alte acte necesare ar putea fi amendate cu 10 mii de lei.

De asemenea, Ministerul Transportului definitivează un set de amendamente legislative, prin care se va propune ca transportatorii care desfăşoară ilicit acest tip de activitate, pe lîngă aplicarea amenzii de pînă la 2800 de lei, să fie sancţionaţi cu suspendarea permisului de conducere pînă la 6 luni.

Calculele estimative denotă că, doar pe rutele interne, zilnic, din Chişinău, în jur de 600-800 de călători utilizează servicii de transport ilicit. În cadrul unei analize economico-financiare ale Î.S. „Gările şi Staţiile Auto”, s-a constatat că prejudiciul lunar cauzat de la transportarea ilicită a pasagerilor pe aceste rute este mai mult de 1 milion de lei.

L.D.

Cetăţenii Moldovei vor putea verifica legalitatea operaţiunilor valutare la punctele de schimb

FISC-ul a implementat un nou serviciu electronic pentru contribuabili – „Verificarea bonului de casă emis de unităţile de schimb valutar”. Potrivit unui comunicat emis instituţia vizată, acest serviciu este accesibil pe portalul serviciilor fiscale electronice: servicii.fisc.md, şi are ca scop informarea cetăţenilor despre legalitatea operaţiunilor de vînzare-cumpărare a valutei străine.

Serviciul presupune verificarea în regim online a informaţiei din bonul de casă, stabilind dacă această informaţie, la rîndul ei, a fost transmisă prin intermediul Sistemului Informaţional al Serviciului Fiscal de Stat şi dacă corespunde cu datele din bonul de casă deţinut de către beneficiar. Datele din bonul de casă care urmează a fi introduse sînt inserate cu roşu pe mostrele afişate: numărul de înregistrare a maşinii de casă şi control la organul fiscal de stat; suma totală a bonului fiscal; numărul bonului; data emiterii lui.

După introducerea informaţiei solicitate, contribuabilii pot accesa butonul „Verificare”, care prelucrează şi verifică datele indicate cu cele existente în baza de date. La această etapă se pot înregistra 2 situaţii: bonul de casă a fost găsit, iar datele acestuia coincid cu cele de pe bonul consumatorului; bonul de casă nu a fost găsit.

În acest caz, prin intermediul poştei electronice Serviciului Fiscal de Stat i se expediază un mesaj pentru verificarea suplimentară a datelor din bonul fiscal indicat, iar pentru utilizator se va afişa un mesaj pe ecran cu următorul conţinut: „Bonul cu aceste date nu există în sistem. Vă rugăm să reveniţi mai tîrziu, datele din sistem sînt actualizate timp de 3 ore de la eliberarea bonului de casă. În cazul în care doriţi să reclamaţi necorespunderea datelor, accesaţi butonul „Reclamaţie”. Reclamaţia către Serviciul Fiscal de Stat poate fi depusă de către consumator în regim online. Astfel, accesînd butonul nominalizat, se deschide o interfaţă ce conţine cîteva spaţii libere, care trebuie de completat.

În atenţia celor care călătoresc cu transportul public: Mai multe microbuze şi autobuze din Capitală îşi modifică itinerarul

Începînd cu data de 15 august curent au fost operate modificări în reţeaua transportului public municipal. Potrivit Primăriei Chişinău, schimbările vin ca urmare a demersurilor mai multor agenţi economici, precum şi din partea Primăriei oraşului Vadul lui Vodă.

Astfel, se modifică parţial itinerarul rutelor de microbuz nr. 108, 135, 160, 171, 174, şi se stabileşte după cum urmează: de pe str. Mitropolit Dosoftei pe str. Maria Cebotari, str. Columna şi în continuare pe traseele stabilite.

De asemenea, se prelungeşte itinerarul rutei municipale nr. 178 „Gara de Nord – or. Codru (str. Schinoasa Deal)”: *tur*: str. Transnistria, str. Nicolae Milescu Spătaru, str. Ginta Latină, bdul Mircea cel Bătrân, str. Ginta Latină, str. Vadul lui Vodă, str. Mereni, str. Budeşti, str. Podul Înalt, str. Uzinelor, str. Ismail, Calea Moşilor, str. Ismail şi în continuare pe traseul stabilit; *retur*: Calea Moşilor, str. Ismail, str. Vadul lui Vodă, str. Otovasca, str. Podul Înalt, str. Budeşti, str. Mereni, str. Vadul lui Vodă, str. Ginta Latină, str. Nicolae Milescu Spătaru, str. Transnistria. Ruta nr. 178 se va numi „str. Transnistria – or. Codru (str. Schinoasa Deal)”.

Se va modifica şi itinerarul rutei municipale de transport public nr. 162 „str. Doina (Cimitirul „Sf. Lazăr”) – str. Bulgară”: *tur*: str. Doina, str. Socoleni, str. Studenţilor, bdul Moscova, str. Kiev, str. Tudor Vladimirescu, bdul Renaşterii Naţionale, str. Albişoara, str. Vasile Alecsandri, şos. Hînceşti, str. Spicului; *retur*: str. Spicului, şos. Hînceşti, str. Mioriţa, str. Gh. Asachi, str. Pan Halippa, str. A. Mateevici, str. Armenească, str. Alexandru cel Bun, str. V. Alecsandri, str. Albişoara, bdul Renaşterii Naţionale, str. Tudor Vladimirescu, str. Kiev, bdul Moscova, str. Studenţilor, str. Socoleni, str. Doina. În acelaşi timp, ruta municipală nr. 162 se va numi „str. Doina (Cimitirul „Sf. Lazăr”) – str. Spicului”.

Potrivit Primăriei Capitalei, itinerarul rutei de autobuz nr. 31 „str. Tighina – or. Vadul lui Vodă” se prelungeşte pînă la tabăra de copii „Cireşarii”.

● La solicitarea cititorilor

Concediile anuale

Dreptul la concediu de odihnă anual plătit este garantat pentru toţi salariaţii. Dreptul la concediu de odihnă anual nu poate fi obiectul vreunei cesiuni, renunţări sau limitări. Orice înţelegere prin care se renunţă, total sau parţial, la acest drept este nulă. Orice salariat care lucrează în baza unui contract individual de muncă beneficiază de dreptul la concediu de odihnă anual. Tuturor salariaţilor li se acordă anual un concediu de odihnă plătit, cu o durată minimă de 28 de zile calendaristice, cu excepţia zilelor de sărbătoare nelucrătoare. Pentru salariaţii din unele ramuri ale economiei naţionale (învăţămînt, ocrotirea sănătăţii, serviciul public etc.), prin lege organică, se poate stabili o altă durată a concediului de odihnă anual (calculată în zile calendaristice).

În vechimea în muncă care dă dreptul la concediu de odihnă anual se include:

a) timpul cînd salariatul a lucrat efectiv;

b) timpul cînd salariatul nu a lucrat de fapt, dar i s-a menţinut locul de muncă (funcţia) şi salariul mediu integral sau parţial;

c) timpul absenţei forţate de la lucru – în cazul eliberării nelegitime din serviciu sau transferului nelegitim la o altă muncă şi al restabilirii ulterioare la locul de muncă;

d) timpul cînd salariatul nu a lucrat de fapt, dar şi-a menţinut locul de muncă (funcţia) şi a primit diferite plăţi din bugetul asigurărilor sociale de stat, cu excepţia concediului parţial plătit pentru îngrijirea copilului pînă la vîrsta de 3 ani;

e) alte perioade de timp prevăzute de convenţiile colective, de contractul colectiv sau de cel individual de muncă, de regulamentul intern al unităţii.

Dacă convenţiile colective, contractul colectiv sau cel individual de muncă nu prevăd altfel, în vechimea în muncă, care dă dreptul la concediul de odihnă anual, nu se includ:

a) timpul absenţei nemotivate de la lucru;

b) perioada aflării în concediu pentru îngrijirea copilului pînă la vîrsta de 6 ani;

c) perioada aflării în concediu neplătit cu o durată mai mare de 14 zile calendaristice;

d) perioada suspendării contractului individual de muncă, cu excepţia cazurilor concediului de maternitate, boală sau traumatism, carantină şi ca urmare a unui curs de formare profesională sau de stagiere cu scoaterea din activitate pe o perioadă mai mare de 60 de zile calendaristice.

Concediul de odihnă pentru primul an de muncă se acordă salariaţilor după expirarea a 6 luni de muncă la unitatea respectivă. Înainte de expirarea a 6 luni de muncă la unitate, concediul de odihnă pentru primul an de muncă se acordă, în baza unei cereri scrise, următoarelor categorii de salariaţi:

a) femeilor – înainte de concediul de maternitate sau imediat după el;

b) salariaţilor în vîrstă de pînă la 18 ani;

c) altor salariaţi, conform legislaţiei în vigoare.

Concediul de odihnă pentru primul an de muncă poate fi acordat salariatului şi înainte de expirarea a 6 luni de muncă la unitate. Salariaţilor transferaţi dintr-o unitate în alta concediul de odihnă anual li se poate acorda şi înainte de expirarea a 6 luni de muncă după transfer. Concediul de odihnă anual pentru următorii ani de muncă poate fi acordat salariatului, în baza unei cereri scrise, în orice timp al anului, conform programării stabilite. Concediul de odihnă anual poate fi acordat integral sau, în baza unei cereri scrise a salariatului, poate fi divizat în părţi, una dintre care va avea o durată de cel puţin 14 zile calendaristice. Concediul de odihnă anual se acordă salariatului în temeiul ordinului (dispoziţiei, deciziei, hotărîrii) emis de angajator.

Programarea concediilor de odihnă anuale pentru anul următor se face de angajator, de comun acord cu reprezentanţii salariaţilor, cu cel puţin 2 săptămîni înainte de sfîrşitul fiecărui an calendaristic. La programarea concediilor de odihnă anuale se ţine cont atît de dorinţa salariaţilor, cît şi de necesitatea asigurării bunei funcţionări a unităţii. Salariaţilor ale căror soţii se află în concediu de maternitate li se acordă, în baza unei cereri scrise, concediul de odihnă anual concomitent cu concediul soţiilor. Salariaţilor în vîrstă de pînă la 18 ani, părinţilor care au 2 şi mai mulţi copii în vîrstă de pînă la 16 ani sau un copil invalid şi părinţilor singuri care au un copil în vîrstă de pînă la 16 ani concediile de odihnă anuale li se acordă în perioada de vară sau, în baza unei cereri scrise, în orice altă perioadă a anului. Programarea concediilor de odihnă anuale este obligatorie atît pentru angajator, cît şi pentru salariat. Salariatul trebuie să fie prevenit în formă scrisă, despre data începerii concediului cu cel puţin 2 săptămîni înainte.

Pentru perioada concediului de odihnă anual, salariatul beneficiază de o indemnizaţie de concediu care nu poate fi mai mică decît valoarea salariului mediu lunar pentru perioada respectivă. Modul de calculare a indemnizaţiei de concediu este stabilit de Guvern. Indemnizaţia de concediu se plăteşte de către angajator cu cel puţin 3 zile calendaristice înainte de plecarea salariatului în concediu. În caz de deces al salariatului, indemnizaţia ce i se cuvine, inclusiv pentru concediile nefolosite, se plăteşte integral soţului (soţiei), copiilor majori sau părinţilor defunctului, iar în lipsa acestora – altor moştenitori, în conformitate cu legislaţia în vigoare.

Concediul de odihnă se acordă anual conform programării menţionate mai sus. Angajatorul are obligaţia de a lua măsurile necesare pentru ca salariaţii să folosească concediile de odihnă în fiecare an calendaristic. Concediul de odihnă anual poate fi amînat sau prelungit în cazul aflării salariatului în concediu medical, îndeplinirii de către acesta a unei îndatoriri de stat sau în alte cazuri prevăzute de lege. În cazuri excepţionale, cînd acordarea concediului de odihnă anual salariatului în anul de muncă curent poate să se răsfrîngă negativ asupra bunei funcţionări a unităţii, concediul, cu consimţămîntul scris al salariatului şi cu acordul reprezentanţilor salariaţilor, poate fi amînat pe anul de muncă următor. În acest caz, în anul următor salariatul va beneficia de 2 concedii, care pot fi cumulate sau divizate în baza cererii scrise. Legea interzice neacordarea concediului de odihnă anual timp de 2 ani consecutivi, precum şi neacordarea anuală a concediului de odihnă salariaţilor în vîrstă de pînă la 18 ani şi salariaţilor care au dreptul la concediu suplimentar în legătură cu munca în condiţii vătămătoare. Nu se admite înlocuirea concediului de odihnă anual nefolosit printr-o compensaţie în bani, cu excepţia cazurilor de încetare a contractului individual de muncă al salariatului care nu şi-a folosit concediul. Durata concediilor medicale, a celor de maternitate şi de studii nu se include în durata concediului de odihnă anual. În caz de coincidenţă totală sau parţială a concediului cu unul din concediile menţionate, în baza unei cereri scrise a salariatului, concediul de odihnă anual nefolosit integral ori parţial se amînă pe perioada convenită prin acordul scris al părţilor sau se prelungeşte, respectiv, cu numărul zilelor indicate în documentul, eliberat în modul stabilit, privitor la acordarea concediului corespunzător în cadrul aceluiaşi an calendaristic.

În caz de suspendare a contractului individual de muncă pentru cazurile încorporării în serviciul militar în termen, în serviciul militar cu termen redus sau în serviciul civil, stabilire pe termen determinat a gradului de invaliditate ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale, îngrijire a copilului bolnav în vîrstă de pînă la 10 ani, îngrijire a copilului invalid, concediu pentru îngrijirea copilului în vîrstă de pînă la 6 ani, şi ocupare a unei funcţii elective în autorităţile publice, în organele sindicale sau în cele patronale sau încetare a contractului individual de muncă, salariatul are dreptul la compensarea tuturor concediilor de odihnă anuale nefolosite. În baza unei cereri scrise, salariatul poate folosi concediul de odihnă anual pentru un an de muncă, cu suspendarea sau încetarea ulterioară a contractului individual de muncă, primind compensaţia pentru celelalte concedii nefolosite. În perioada valabilităţii contractului individual de muncă, concediile nefolosite pot fi alipite la concediul de odihnă anual sau pot fi folosite aparte, în întregime sau fracţionat, în perioadele stabilite prin acordul scris al părţilor.

Din motive familiale şi din alte motive întemeiate, în baza unei cereri scrise, salariatului i se poate acorda, cu consimţămîntul angajatorului, un concediu neplătit cu o durată de pînă la 60 de zile calendaristice, în care scop se emite un ordin (dispoziţie, decizie, hotărîre). Unuia dintre părinţii care au 2 şi mai mulţi copii în vîrstă de pînă la 14 ani (sau un copil invalid), părinţilor singuri necăsătoriţi care au un copil de aceeaşi vîrstă li se acordă anual, în baza unei cereri scrise, un concediu neplătit cu o durată de cel puţin 14 zile calendaristice. Acest concediu poate fi alipit la concediul de odihnă anual sau poate fi folosit aparte (în întregime sau divizat) în perioadele stabilite de comun acord cu angajatorul.

Salariaţii care lucrează în condiţii vătămătoare, nevăzătorii şi tinerii în vîrstă de pînă la 18 ani beneficiază de un concediu de odihnă anual suplimentar plătit cu durata de cel puţin 4 zile calendaristice. Pentru salariaţii care lucrează în condiţii vătămătoare, durata concretă a concediului de odihnă anual suplimentar plătit este stabilită prin contractul colectiv de muncă, în baza nomenclatorului respectiv aprobat de Guvern. Salariaţilor din unele ramuri ale economiei naţionale (industrie, transporturi, construcţii etc.) li se acordă concedii de odihnă anuale suplimentare plătite pentru vechime în muncă în unitate şi pentru munca în schimburi, conform legislaţiei în vigoare. Unuia dintre părinţii care au 2 şi mai mulţi copii în vîrstă de pînă la 14 ani (sau un copil invalid) li se acordă un concediu de odihnă anual suplimentar plătit, cu durata de 4 zile calendaristice. În convenţiile colective, în contractele colective sau în cele individuale de muncă pot fi prevăzute şi alte categorii de salariaţi cărora li se acordă concedii de odihnă anuale suplimentare plătite, precum şi alte durate (mai mari) ale concediilor decît cele menţionate.

Salariatul poate fi rechemat din concediul de odihnă anual prin ordinul (dispoziţia, decizia, hotărîrea) angajatorului, numai cu acordul scris al salariatului şi numai pentru situaţii de serviciu neprevăzute, care fac necesară prezenţa acestuia în unitate. În acest caz, salariatul nu restituie indemnizaţia pentru zilele de concediu nefolosite. Retribuirea muncii salariatului rechemat din concediul de odihnă anual se efectuează în baze generale. În caz de rechemare, salariatul trebuie să folosească restul zilelor din concediul de odihnă după ce a încetat situaţia respectivă sau la o altă dată stabilită prin acordul părţilor în cadrul aceluiaşi an calendaristic. Dacă restul zilelor din concediul de odihnă nu au fost folosite din oricare motive în cadrul aceluiaşi an calendaristic, salariatul este în drept să le folosească pe parcursul următorului an calendaristic. Folosirea de către salariat a părţii rămase a concediului de odihnă anual se efectuează în temeiul ordinului (dispoziţiei, deciziei, hotărîrii) angajatorului. Refuzul salariatului de a-şi folosi partea rămasă a concediului de odihnă anual este nul.

♦ *Avocatul dvs. la domiciliu*

La întrebări răspunde juristul Vitalie MODRÎNGĂ

Dispun de un teren în localitate rurală, pe care nu pot efectua lucrări de construcţie. Vreau să cunosc cine este în drept de a modifica destinaţia terenurilor, ca să ştiu cui să mă adresez?

Petru Bacalu, mun. Chişinău

Conform art.8 din Codul funciar, de competenţa Guvernului ţine stabilirea şi schimbarea destinaţiei terenurilor, la propunerea consiliilor unităţilor administrativ-teritoriale de nivelul întîi sau, respectiv, de nivelul al doilea, în temeiul cererii proprietarului.

Articolul 10 din acelaşi cod prevede că de competenţa consiliilor săteşti (comunale) şi orăşeneşti ţine prezentarea propunerilor de schimbare a destinaţiei terenurilor agricole în temeiul cererii proprietarului, iar potrivit art.71 schimbarea destinaţiei terenurilor agricole se efectuează prin hotărîre de Guvern, la propunerea consiliilor unităţilor administrativ-teritoriale de nivelul întîi sau, respectiv, de nivelul al doilea, în temeiul cererii proprietarului şi cu acordul organelor pentru protecţia mediului înconjurător.

Legea privind administraţia publică locală, în art.14 alin.(2) lit.e), stipulează că pornind de la domeniile de activitate ale autorităţilor administraţiei publice locale de nivelul întîi stabilite la art.4 al Legii privind descentralizarea administrativă, consiliul local decide atribuirea şi propune schimbarea destinaţiei terenurilor proprietate a satului (comunei), oraşului (municipiului), după caz, în condiţiile legii.

Stimaţi cititori!

Redacţia va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar şi cît mai concis, pe o foaie aparte.

Decupaţi cuponul şi, împreună cu întrebarea Dvs, trimiteţi-l pe adresa: Chişinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL

Numele, prenumele:

Adresa:

(august 2013, nr. 31(482)

Citaţii în judecată

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea reprezentantului SC ,,Slav Construct" SRL, cu sediul: mun. Chişinău, bdul D. Cantemir, nr. 5/5, pentru data de 23 octombrie 2013, ora 8.30, la şedinţa de judecată (mun. Chişinău, bdul Ştefan cel Mare, nr. 73, bir. 207), unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea SRL ,,Beton Service" privind încasarea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător V. Orîndaş

❖❖❖

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet-lor: Bordei Serghei şi Crudu Uliana, pentru data de 1 octombrie 2013, ora 10.00, la şedinţa de judecată (str. M. Viteazul, nr. 2, bir. 615) în calitate de pîrîţi în cauza civilă nr. 2-3859/2013, la cererea înaintată de ÎCS ,,Top Leasyng" SRL privind încasarea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Elena Cojocari

❖❖❖

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău solicită prezentarea reprezentantului SRL ,,Muzica", pentru data de 16 septembrie 2013, ora 13.00, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 4) în calitate de pîrît în cauza civilă la acţiunea SRL ,,Anruad" privind încasarea datoriei.

Judecător Serghei Papuha

❖❖❖

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău solicită prezentarea reprezentantului SRL ,,Strada Verde", pentru data de 26 septembrie 2013, ora 9.30, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 4) în calitate de pîrît în cauza civilă la acţiunea cet. Codiţa Elizaveta privind încasarea sumei.

Judecător Serghei Papuha

❖❖❖

Judecătoria Orhei solicită prezentarea cet. Dermenji Veaceslav, cu ultimul domiciliu: satul Mitoc, Orhei, pentru data de 30 august 2013, ora 10.00, la şedinţa de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, et.2) în calitate de pîrît în cauza civilă la acţiunea înaintată de Dermenji Angela privind desfacerea căsătoriei şi stabilirea domiciliului copilului minor.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Veronica Cupcea

❖❖❖

Judecătoria Rezina solicită prezentarea cet. Bîtca Serghei Boris, cu domiciliul: satul Otac, Rezina, pentru data de 3 septembrie 2013, ora 10.30, la şedinţa de judecată (or. Rezina, str. Voluntarilor, nr. 3, sala nr. 6) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de ÎCS ,,Express Leasing" SRL privind încasarea datoriei.

Judecător Olga Gangal

❖❖❖

Judecătoria Făleşti solicită prezentarea cet. Ciubataia Elena, domiciliată: satul Glinjeni, Făleşti, pentru data de 13 septembrie 2013, ora 11.30, la şedinţa de judecată (or. Făleşti, str. 1 Mai, nr. 14, bir. 6) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea depusă de Ciubatîi Vladimir privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Ion Ghizdari

❖❖❖

Judecătoria Ialoveni solicită prezentarea cet. Gabuiev Igori, domiciliat: Federaţia Rusă, regiunea Alanaia, or. Vladikavkaz, nr. 37, bl. 1, apt. 4, pentru data de 23 septembrie 2013, ora 15.00, la şedinţa de judecată (or. Ialoveni, str. Prieteniei, nr. 4, bir. 9) în calitate de pîrît la acţiunea lui Mihailov Mihail privind constatarea nulităţii actului juridic.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa pîrîtului, conform prevederilor art.108 CPC al RM.

Judecător C. Creţu

❖❖❖

Judecătoria Făleşti, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Maican Veaceslav, a.n. 27.06.1976, cu ultimul domiciliu: satul Petrunea, Glodeni, pentru data de 23 septembrie 2013, ora 9.00-9.30, la şedinţa de judecată (or. Făleşti, str. 1 Mai, nr. 14, bir. 4, et. 2) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea cet. Maican Natalia privind desfacerea căsătoriei, precum şi încasarea pensiei de întreţinere pentru un copil minor comun.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Lilia Trocin

❖❖❖

Judecătoria Făleşti solicită prezentarea cet. Sandu Ion, a.n. 30.01.1982, domiciliat: satul Gura Galbenei, Cimişlia, pentru data de 4 octombrie 2013, ora 10.30, la şedinţa de judecată (or. Făleşti, str. 1 Mai, nr. 14, bir. 6) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de Sandu Alina privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Ion Ghizdari

❖❖❖

Judecătoria Făleşti solicită prezentarea cet. Dadalauri Zviad, pentru data de 30 august 2013, ora 9.00, la şedinţa de judecată (or. Făleşti, str. 1 Mai, nr. 14, bir. 1) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de Artemii Maria privind decăderea din drepturile părinteşti.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, din motive neîntemeiate, cauza va fi examinată în lipsa pîrîtului.

Judecător Valentin Trişnevschi

❖❖❖

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Botezatu Serghei Alexei, pentru data de 6 noiembrie 2013, ora 10.00, la şedinţa de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, sala nr. 4, et.1) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea cet. Botezatu Evghenia privind desfacerea căsătoriei, încasarea pensiei de întreţinere şi stabilirea domiciliului copilului minor.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător V. Negruţa

ANUNŢ

Executorul judecătoresc Oxana Burlac anunţă desfăşurarea licitaţiei publice, pentru data de 3 septembrie 2013, ora 9.00, pe adresa: mun. Chişinău, str. Alexandru cel Bun, nr. 34, bir. 207 privind vînzarea terenului extravilan cu suprafaţa de 0,0594 ha, cu valoarea de piaţă 18 000 lei, aflat în r-n Criuleni, satul Cimişeni, Î.P ,,Lacurile Pure", proprietar: Marandici Artur, c.p. - 0972509012230.

Preţul de vînzare la licitaţie a bunului - 12 600 lei. Taxa de participare la licitaţie - 60 lei.

Termenul limită de depunere a cererii de participare şi a acontului de 630 lei - 5 august 2013. Acontul urmează a fi vărsat: c.f - 43224010, c.b. - 2224711907, BC ,,VICTORIABANK" SA, fil. nr. 11, VICMD2X883 al executorului judecătoresc Oxana Burlac.

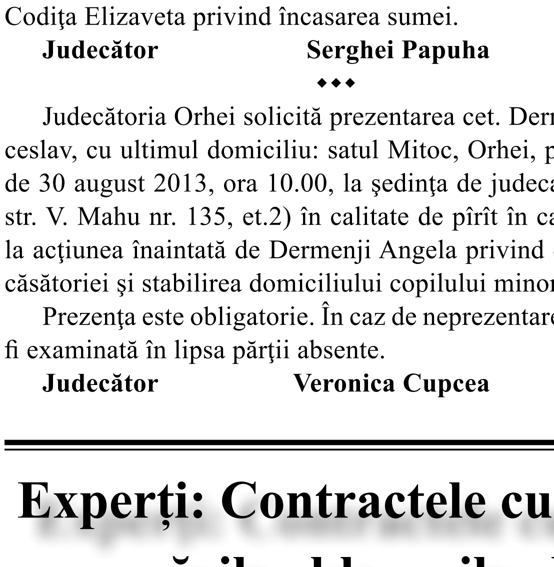
Familiarizarea prealabilă: mob.069278102.

Executor judecătoresc Oxana Burlac

Experţi: Contractele cu privire la reparaţia scărilor blocurilor locative încalcă drepturile locatarilor

Unii experţi consideră că, contractele elaborate pentru reparaţia scărilor blocurilor locative din Capitală încalcă drepturile locatarilor.

Astfel, expertul în domeniul protecţiei drepturilor consumatorului Nadejda Trubiţina a declarat, în cadrul unei conferinţe de presă că, ,,în contractele respective nu se spune

nimic despre drepturile locatarilor, ci doar despre obligaţiile lor".

Ea consideră că intenţia lăudabilă a autorităţilor publice locale de a repara scările blocurilor locative va genera noi cheltuieli pentru locatari.

Potrivit Nadejdei Trubiţina, ,,legea interzice impunerea semnării contractelor".

,,Însă, mulţi cetăţeni sînt obligaţi să semneze acest contract şi nu li se explică nimic clar. Totodată, a fost încălcat punctul care prevede dreptul la informare, pentru că în aceste contracte nu se spune nimic despre tarife. Asta înseamnă că locatarii vor achita sume necunoscute pentru nu ştiu ce servicii", a menţionat expertul.

Expertul în domeniul protecţiei drepturilor omului Tatiana Gogu a menţionat că ,,vede pentru prima dată un contract care poate fi semnat atît de proprietarul locuinţei, cît şi de persoana care închiriază această locuinţă".

,,Pentru a obţine garanţii, autorităţile noastre recurg la diferite metode şi nici nu observă ce greşeli comit", a specificat ea.

Amintim că, săptămîna trecută, primarul general al Capitalei Dorin Chirtoacă a anunţat că municipalitatea planifică să recurgă la schimbarea geamurilor şi uşilor scărilor blocurilor locative. Pentru ca Primăria să obţină finanţare din partea partenerilor externi întru realizarea proiectului, locatarii trebuie să accepte să semneze contracte de finanţare. Peste 12 mii de locatari şi-au pus deja semnătura pe aceste contracte.

Iarmarocul şcolar nu va mai fi organizat în centrul Capitalei

Tradiţionalul iarmaroc şcolăresc din centrul Capitalei nu va mai fi organizat în parcul Catedralei la finele acestei luni. Potrivit unei dispoziţii a primarului general al municipiului Chişinău Dorin Chirtoacă, iarmarocul urmează să fie amplasat în incinta unui centru comercial din str. Petricani nr. 17.

Astfel, începînd cu 15 august şi pînă pe 8 septembrie curent, conducerea centrului comercial va oferi cu titlu gratuit spaţii şi utilaj comercial producătorilor autohtoni şi dealerilor oficiali, importatori pentru comercializarea exclusivă a uniformelor şcolare, încălţămintei pentru elevi, genţilor pentru şcoală, rechizitelor şcolare etc.

Primăria Capitalei a interzis desfăşurarea iarmarocului şcolar pe str. A. Puşkin (parcul Catedralei) din cauza murdăriei care se acumula, dar şi din cauza faptului că unii

comercianţi din preajmă erau nemulţumiţi pentru că nu-şi puteau vinde marfa.

Primei Doamne i-ar plăcea ca însoţitoarele de bord să poarte ii

În opinia Margaretei Timofti, ia trebuie promovată chiar şi de însoţitoarele de bord. Ideea i-a venit după ce a văzut însoţitoare indience purtînd sari.

,,Acum un an, am văzut la un aeroport din SUA însoţitoare de bord ale companiilor aeriene indiene, purtînd sari, costumul tradiţional indian. Mi-am imaginat că ar fi frumos să le vedem şi pe însoţitoarele de bord de la Compania ,,Air Moldova" purtînd ii ca simboluri ale portului naţional, dar şi ale feminităţii", a spus soţia preşedintelui.

Margareta Timofti a menţionat că ia a conservat în ea codul genetic al poporului nostru, într-o armonie de culori şi simboluri adunate de milenii. Bluza femeiască, cea mai spectaculoasă piesă de port, le-a conferit, dintotdeauna, doamnelor şi domnişoarelor feminitate, eleganţă şi frumuseţe.

Aniversări

Mihail MACAR,
preşedintele Judecătoriei Hînceşti

Mult stimate domnule Mihail Macar,

Vine o zi cînd sufletul învinge orice umbră de tristeţe, cînd tot ce odinioară vi se părea dificil, dintr-o dată vi se pare incredibil de uşor.

Frumoasa vîrstă la care sînteţi acum, ne oferă oportunitatea de a vă adresa acest sincer şi cald mesaj de felicitare pentru tot ceea ce reprezentaţi.

Munca, onestitatea, modestia, seriozitatea şi profesionalismul sînt doar cîteva dintre trăsăturile ce vă caracterizează şi vă determină inconfundabilitatea.

Vă urăm sănătate, fericire, viaţă lungă şi îmbelşugată, bunăstare şi prosperare în familia dumneavoastră. Să vă bucuraţi şi în continuare de respectul colegilor, de aprecierea criticilor obiectivi, de afecţiunea şi dragostea celor apropiaţi.

Vă dorim şi pe viitor noi forţe creative, energie şi succese mari.

La Mulţi Ani!

* * *

Zilele acestea şi-au aniversat ziua de naştere: **Natalia Suceveanu**, doctor în drept, conferenţiar universitar, Facultatea de Drept, USM; **Aliona Chisari**, doctor în drept, conferenţiar universitar, Facultatea de Drept, USM; **Alexandru Cojuhari**, doctor habilitat în drept, profesor universitar, Facultatea de Drept, USM; **Nicolae Roşca**, doctor în drept, conferenţiar universitar, Facultatea de Drept, USM; **Sorin Bruma**, doctor în drept, conferenţiar universitar, Facultatea de Drept, USM; **Vitalie Pistriuga**, magistru în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Stanislav Copeţchi**, magistru în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Renata Popescu**, judecător, Cantemir; **Ludmila Holeviţcaia**, judecător, Comrat; **Svetlana Melnic**, judecător, Bălţi; **Nelea Podlisnic**, vicepreşedintele Judecătoriei Drochia; **Garri Bivol**, judecător, Centru; **Ion Raropu**, judecător, Călăraşi; **Gheorghe Ursan**, judecător, Teleneşti; **Sergiu Daguţa**, judecător, Ciocana.

Mult stimaţi omagiaţi, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere şi calde urări de sănătate. Apreciem străduinţa, devotamentul, abnegaţia, responsabilitatea cu care vă îndepliniţi obligaţiile, întru bunăstarea societăţii noastre.

Vă dorim să aveţi parte, de acum încolo, doar de împliniri şi realizări care să vă întregească deplin fericirea.

La Mulţi Ani!

membrii Consiliului de administraţie
al Uniunii Juriştilor,
Echipa *Dreptul*
şi *Revista Naţională de Drept*

Echipa redacţiei Vă adresează un Apel de unire şi sprijin. Vă sîntem recunoscători că sînteţi abonaţii noştri şi susţineţi ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor şi vom rămîne alături de Dvs.

Şlapii – un adevărat pericol pentru sănătate

Deşi par comozi, şlapii sînt la fel de periculoşi pentru picioarele noastre ca şi tocurile. Pe lîngă faptul că pot provoca dureri la nivelul articulaţiilor, şlapii pot chiar să deformeze mersul.

Atunci cînd purtăm prea des şlapi, favorizăm şi apariţia stresului asupra oaselor. Punînd presiune în mod repetat asupra oaselor, putem risca să suferim fisuri chiar şi în lipsa unui şoc sau a unei lovituri.

Din cauză că în şlapi picioarele noastre au o altă poziţie decît în mod normal, ne schimbăm întregul stil de mers. Oamenii de ştiinţă au realizat un studiu în care au confirmat că atunci cînd purtăm şlapi facem paşi mai mici, iar călcîiele noastre lovesc pămîntul cu forţă, lucru care poate cauza dureri ale gleznelor, genunchilor, şoldurilor şi spatelui.

În şlapi picioarele se mişcă în fiecare moment şi se freacă de talpă. Aceste frecări constante pot determina apariţia unei senzaţii de arsură în talpă sau a bătăturilor ori a băşicilor.

Cînd purtăm şlapi, suprasolicităm o bandă subţire de ţesut numită fascie plantară, care se întinde pe distanţa dintre călcîi şi boltă.

Un studiu a scos la iveală că o pereche de şlapi găzduieşte mai bine de 18 000 de bacterii.

Dacă aveţi tăieturi sau băşici pe picioare, aveţi de fapt calea deschisă pentru ca viruşii şi bacteriile să intre în organismul dumneavoastră. Chiar şi fără răni, în momentul în care puneţi mîna pe sandalele sau papucii murdari, riscaţi să vă infectaţi. 80% dintre bolile infecţioase se transmit prin contact, mîinile murdare atingînd apoi nasul, ochii sau gura.

Pentru a avea grijă de picioarele noastre, trebuie să purtăm cu moderaţie şlapii. Specialiştii recomandă să purtăm şlapii doar atunci cînd mergem la piscină şi nu facem din ei o încălţăminte de zi cu zi.

Zooterapie: Animalele care fac bine sănătăţii

În trecut, animalele erau ţinute pentru valoarea lor utilitară: pisicile vînau şoareci, iar cîinii apărau casele şi familiile. Însă, pe măsură ce modul de viaţă se schimbă, evoluează şi comportamentul oamenilor faţă de animale: utilităţii exclusive a animalului domestic i se substituie treptat o legătură afectivă, uneori cu efecte terapeutice ale unor animale aflate în contact cu omul.

Odată cu dezvoltarea zooterapiei, s-a constatat că relaţia om/animal poate fi benefică pentru om. Astfel, cîinii, pisicile, caii şi chiar delfinii ne pot ajuta să ne simţim mai bine.

Mai multe analize trec în revistă virtuţile zooterapiei, forma de terapie care se adresează îndeosebi persoanelor fragile (adulţi deprimaţi, copii, persoane cu deficienţe sau vîrstnici). Animalele sînt dresate în acest scop, primind o educaţie specifică, şi sînt insoţite întotdeauna de o persoană specializată.

Primele studii, realizate în 1980, au arătat că, la modul general, numai a fi în contact cu un animal este benefic pentru sănătatea fizică şi mintală. Animalul asigură respectul de sine, îndeplinind o parte din nevoile fiziologice şi emoţionale ale omului; în urma acţiunii asupra stresului şi calmînd anxietatea, presiunea arterială scade. În plus, cine are un animal prezintă un risc redus de astm, rinită şi alergie. Veritabil catalizator, animalul linişteşte persoanele depresive, favorizează transferul de afecţiune în familie şi comunicarea. O persoană care îşi scoate cîinele la plimbare poate ieşi astfel din izolare, iar animalul îi stimulează mobilitatea şi concentrarea.

Dintre animalele considerate „terapeutice", cel mai bun este cîinele. Printre calităţile sale se numără firea ascultătoare, fidelitatea, sensibilitatea, capacitatea de învăţare şi simpatia pe care o degajă. Adevărat antidot al singurătăţii, anxietăţii şi tensiunilor, cîinele poate fi de mare ajutor terapeutic, declanşînd reacţii psiho-afective pozitive.

Caleidoscop

Oamenii de ştiinţă au dovezi sigure: Luna plină afectează somnul

Luna plină poate fi motivul insomniilor. Oamenii de ştiinţă din Elveţia au descoperit pentru prima dată dovezi sigure care arată că somnul este influenţat de ciclul lunar.

Potrivit studiului, activitatea creierului asociată cu faza profundă a somnului scade cu 30 la sută în nopţile cu lună plină. Astfel, oamenii au nevoie cu cinci minute mai mult pentru a adormi şi dorm în medie cu 20 de minute mai puţin.

Din cele mai vechi timpuri, luna plină a fost asociată cu sinuciderile, crimele, bolile mintale, dezastrele naturale şi vîrcolacii. Specialiştii au încercat să stabilească o legătură între acest fenomen şi comportamentul uman, iar recentele descoperiri ar putea oferi un impuls în acest domeniu.

Cafeaua reduce riscul de sinucidere cu 50 la sută, potrivit unui studiu

Cafeaua poate salva vieţi. Potrivit unui studiu realizat în Statele Unite, această licoare are capacitatea de a reduce riscul de sinucidere cu 50 la sută atît printre femei, cît şi printre bărbaţi.

Oamenii de ştiinţă americani susţin că depresia poate fi prevenită cu doar două ceşti de cafea pe zi. Efectul se datorează cafeinei, care acţionează nu doar prin stimularea sistemului nervos central, dar şi ca un antidepresiv uşor.

Astfel, substanţa contribuie la producerea unor neurotransmiţători din creier, ce creează o stare de bine organismului uman, precum serotonina, dopamina sau noradrenalina.

La studiu au participat 200 000 de persoane.

Studiu: Micul dejun te salvează de un atac de cord

O inimă sănătoasă este probabil cel mai bun motiv pentru a nu-ţi începe ziua cu stomacul gol. Potrivit unui studiu realizat de oamenii de ştiinţă de la Şcoala pentru Sănătate Publică din Harvard, micul dejun contribuie la prevenirea unui atac de cord.

Cercetarea a fost efectuată pe aproximativ 27 000 de bărbaţi cu vîrste cuprinse între 45 şi 82 de ani, în perioada 1992-2008.

Rezultatele au arătat că cei care au sărit peste mîncarea de dimineaţă prezintă un risc cu 27 la sută mai mare de a suferi un atac de cord sau de a suferi de cardiopatie coronară.

De regulă, ignorau importanţa micului dejun bărbaţii necăsătoriţi, cei inactivi fizic, fumătorii sau cei care consumau alcool.

Studiul a mai arătat că ratarea gustării de dimineaţă duce la obezitate, hipertensiune arterială, colesterol ridicat şi diabet.

FONDATORI:
Universitatea de Stat din Moldova
Universitatea de Studii Politice şi Economice Europene „Constantin Stere" din Moldova
Uniunea Juriştilor din Moldova

Redactor-şef: Gheorghe AVORNIC
Reporteri: Irina BUREA, Lilia DUMINICA,
Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Corina BERZOI
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacţiei:
MD 2009, Chişinău, str. A. Mateevici, 60, bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din str. Bănulescu-Bodoni, 2. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641. BC Banca Socială. BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor publicate nu reflectă neapărat opinia redacţiei. Redacţia nu corespondează cu cititorii, materialele autorilor nu se recenzează şi nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia USM.
Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 133/13 sp